

Het Kerstfeest van Herman Ding Ho

J. MALONEY

vertaald door

A. RUTGERS VAN DER LOEFF-BASENAU

Het moest bekend zijn geworden dat er een Amerikaans oorlogsschip in Tangkoe zou aanleggen, want toen de matrozen die morgen heel in de vroege aan dek kwamen, stond de kade al vol Chinezen. Het was een gekrioel van je welste — ze riepen en schreeuwden en huppelden door elkaar, ze droegen alle kleuren van de regenboog en ze boden de vreemdsoortigste koopwaren aan.

Lucky en John gingen naar de commandobrug om de vlag te hijsen. De hemel van Noord China was van een naargeestig donkergrijs. Een ijzige wind sneed in hun gezichten.

„Kerstmis”, zei Lucky.

„Kerstmis”, herhaalde John. „Ja, Lucky, het ziet er niet naar uit, maar het is toch heus zo”.

Op de kade krioelden de Chinezen nu als mieren door elkaar. Er waren kooplui met kleurige zijden pyama's, met horloges en voetzoekers, met papieren bloemen en waaiers, met cigarettenaanstekers en duizend dingen meer. De matrozen wuifden. Een enkele kocht iets.

„Ding ho! Ding ho!” schreeuwden de kooplui, en daar bedoelden ze mee „Het is beste waar die we verkopen, beste waar!”

Voor de plaats waar de deur van het kombuis op dek uitkwam verdrong zich een grauw zoodje bedelaars; sommigen waren heel oud — rimpelig en krom en zonder tanden in hun mond — anderen waren weer erg jong — kleine, magere kinderen met gele gezichtjes en zwarte oogjes die bedelden, bedelden zonder iets te zeggen. Ze hadden honger, ze hadden allemaal honger, of ze nu riepen of niet. De deur van de kombuis ging plotseling open en Scotty de kok kwam naar buiten met een grote zak. De Chinezen begonnen elkaar nog meer te duwen en te verdringen, terwijl Scotty aardappels uitdeelde.

„Kijk eens naar die jochies”, zei Lucky. Een half dozijn rende achter een weggrollende aardappel aan.

Ze konden op de commandobrug de kerstmaaltijd al ruiken door de open kombuisdeur, maar op de een of andere manier hadden ze er niet veel zin in. Ze konden zich onmogelijk verheugen.

„We blijven hier tot vanavond, is 't niet?” vroeg Lucky.

„Tot tien uur,” antwoordde John.

„Weet je wat we konden doen?” vroeg Lucky, naar de bedelaars kijkend.

„Ik dacht hetzelfde”, antwoordde John. Ze maakten dat ze op de kade kwamen. De

kooplui kwamen hun stralend tegemoet: „Ding ho, misters, ding ho!” Maar ze werden opzij geschoven.

„Chocola?” vroeg een klein vuil meisje, aan Johns mouw trekkend. Er stond nu al een hele kring om hen heen. Geen Chinezen die „ding ho” zeiden; allemaal kleine bedelaars waren het. Ze keken en zeiden niets. Ze verlangden naar iets om te kunnen eten, ze hadden honger.

„Deze hier?” vroeg Lucky en hij wees op een jongetje dat zijn kleine handje in Lucky's grote knuist had geduwd. Toen keek hij naar beneden. „Nee, toch niet”, zei hij. „Deze heeft nog schoenen”.

Eindelijk, tussen al die in voden geklede kinderen vonden ze hem: het vuilste, allermiserabelst geklede, zieligste wezentje, dat er op twee benen rondliep. Dit huiverende vijfjarige kereltje doopten ze onmiddellijk Herman Ding Ho. Hij weigerde een geluid over zijn lippen te laten komen, maar hij glimlachte zwakjes toen ze hem een reep chocola gaven. In plaats van hem op te eten, stopte hij de reep binnen zijn modderig, gescheurd buisje. Na alles, wat ze verder bij zich hadden, uitgedeeld te hebben aan de andere kinderen, riepen Lucky en John drie *rickshaws* aan. Herman keek verbaasd, maar hij verzette zich helemaal niet, toen ze hem in een van de rijtuigjes tilden en zelf in de andere twee klommen.

„Naar de stad!” schreeuwden ze tegen de *rickshaw*-lopers en daar gingen ze, alle drie naast elkaar, over de gaten en hobbels van de slechte, bevroren aarden weg. Herman, in het midden, keek eerst naar Lucky, toen naar John, en glimlachte daarna aarzelend.

In het centrum van de stad Tangkoe lieten ze halthouden voor een soort van warenhuis.

„We gaan kleren voor je kopen”, zei Lucky, maar Herman begreep er niets van. Met Herman aan de hand sjouwden ze door de armelijke winkel en ze kochten er de beste kleren die ze konden krijgen. De glimlach van de kleine jongen begon breder te worden. Hij ging aanwijzen: dat jasje wilde hij wel hebben en die trui, en die kousen en zulke handschoenen en laarzen en zakdoeken, ja zeker, al wist hij misschien niet eens wat hij er mee doen moest. En een muts. Wat voor muts? Herman wees bij de mutsen-afdeling op een soort van vliegenierskap, met bont gevoerd en met een echte celluloid stofbril, en toen hij hem kreeg, klapte hij in zijn kleine vuile handen.

Toen ze met de inkopen klaar waren, reden ze door de nauwe, vuile straten terug naar het schip en de twee matrozen zongen luid een Amerikaans kerstliedje over klingelende belletjes dat niemand begreep. Ze voelden zich al heel wat beter te moede dan die morgen.

De hele bemanning van de kleine kanonneerboot, vijftenzestig man bij elkaar, bemoeide zich er mee toen Herman onder de douche ging en zichzelf zorgvuldig schoon schrobde. Er kwam heel wat modder af en alle reglementen betreffende het gebruik van zoet water werden in de wind geslagen. Herman gebruikte meer kost-

baar tankwater dan in het gewone doen tien man met elkaar mochten gebruiken. En het was vermoedelijk zijn eerste ervaring met zeep.

Als een geheel onherkenbaar jongetje onderging Herman daarna giechelend het droog wrijven, door vier man tegelijk, met geweldig dikke badhanddoeken.

„Herman”, zei Lucky daarna, „trek nu maar al je nieuwe plunje aan...” Maar hij bleef opeens in zijn woorden steken, want iets verschrikkelijks viel hem in. Met een ernstige stem kondigde hij beduusd aan: „We hebben vergeten ondergoed voor hem te kopen!”

„Geen nood! Hou je bedaard! Effe wachten!” riep de kanonnier eerste klas Burns, de rauwste kerel van het hele schip. Hij stak een hand als een kolenschep in de lucht en herhaalde zijn: „Effe wachten!” Hij verdween en kwam even later terug met een kort geknipt wollen hemd en een lange onderbroek waarvan hij de pijpen had afgeknipt. „Ze waren me wat gekrompen in de was”, zei hij grijnzend.

Herman zou zichzelf zeker in vijf minuten hebben kunnen aankleden. Maar nu de halve bemanning van het schip hem erbij hielp, duurde het een vol uur.

Nooit had de vloot van de Verenigde Staten van Noord-Amerika een gast met zo veel geestdrift gevierd als deze mannen van een oude, gedeukte kanonneerboot het Herman Ding Ho deden op deze vreemde Kerstdag. Op de rug van Lucky gezeten mocht hij de drie manschapskwartieren, de machinekamer en het kombuis zien en overal werd hij begroet met een „Gelukkig Kerstmis!” Hij had er geen begrip van wat deze woorden betekenden, maar hij grinnikte vergenoegd terwijl hij stuk voor stuk iedereen de hand schudde. En hij was diep onder de indruk toen de mannen in de officiersmess om hem heen stonden en „Stille nacht, heilige nacht” voor hem zongen.

„Hij begrijpt er niets van”, zei een van hen.

„Hij begrijpt wel dat we het goed met hem menen en dat is de hoofdzaak”, vond John. „We kunnen hem onmogelijk de Kerstboodschap gaan uitleggen, maar van het welbehagen in de mensen begrijpt hij nu op zijn manier toch wel iets”.

Herman salueerde plechtig toen hij boven op de tafel werd gezet in de kaartenkamer, waar hij de kapitein een bezoek bracht.

„Ik heb net zo'n kleine jongen als jij, thuis in Kansas”, zei de kapitein en Herman grijnsde omdat ook de kapitein met al dat goud hem zo vriendelijk aankeek.

Het kerstmaal in de mess duurde bijna twee uur. Herman schrokte zowat zijn eigen gewicht aan gebraden kalkoen naar binnen.

En toen stapte de officier van dienst de manschapsmess binnen.

„Starten, Max”, zei hij. „Op je post, mannen. We gooien de trossen los”.

Max Stevens, de eerste machinist, tilde Herman van zijn knieën en zette hem bij Lucky op schoot. „Goeie, Herman”, zei hij. „Nou is 't zo ver”.

Herman, zachtjes grijnzend, stak zijn hand uit naar Stevens en het leek er waarachtig op dat de man op zijn lip moest bijten.

„Tja, Herman”, 't is zo ver”, zei nu ook Lucky en hij zette het jongetje met de scheve oogjes op Johns rug. Zo begaven ze zich naar dek, waar iedereen de jongen een hartelijk vaarwel toeriep. Herman kon geen woord Engels spreken, maar toen hij zich naar links en naar rechts draaide en iedereen op zijn beurt toelachte, kregen ze allemaal het gevoel dat hij wilde zeggen: „Dank jullie wel, en ik heb er meer van begrepen dan jullie denkt”.

John sprong op de kade en Lucky reikte hem het kleine jongetje over de reling

toe. Scotty, de kok, kwam nog aanlopen met een kartonnen doos – de bemanning zou morgen geen resten van de kalkoen te eten krijgen! John schudde Hermans hand en haastte zich terug aan boord.

„Het wordt tijd dat je op je post komt”, zei de kapitein toen hij de stuurhut inkwam. „Op halve kracht vooruit”, riep hij naar beneden.

„Ja, ja, sir!” John draaide het roer rond. Het schip schoof langzaam van de kade weg. Lucky stond te kijken door een patrijspoort achter in de stuurhut. De kapitein opende de deur en keek achterom. John keerde zich om aan het roer en keek ook achteruit. Bedelaars, kooplui – alles was weg. Er stond nog maar één heel klein figuurtje op de verlaten kade. Herman wuifde niet. Hij stond met een armpje omhoog geheven, volkomen roerloos. Aan zijn voeten stond de kartonnen doos met etensresten. Of hij er behouden mee thuis zou komen?

Lucky, John en de kapitein wisselden blikken van verstandhouding. Niemand zei iets. En elk van de drie had moeite zijn tranen terug te dringen.

„Voor Herman is het in elk geval een pracht van een kerstdag geweest”, zei Lucky schor.

„En voor ons ook”, zei John, „dank zij hem”.

WIJZEN UIT HET OOSTEN

Wijzen uit het Oosten,
komend van zo ver,
zochten 't kleine Christuskind,
volgend steeds een Ster.

Wijzen uit het Oosten,
komend van zo ver,
vonden 't kleine Christuskind,
volgend steeds die Ster!

(naar een oud-Nederlands lied)

